

Speuren naar oorzaken van verwerpen

Zeugen die verwerpen leveren vaak zorgen op voor de zeughouder. En de dierenarts. Want de lijst van mogelijke oorzaken is lang, erg lang. Niet alleen staan er veel infectieziekten op die lijst, ook vergiftigingen en stress kunnen verwerpen veroorzaken.

In een te krap groepshok kan stress ontstaan door rangordegevechten

Infectieziekten

Infecties met allerlei virussen, bacteriën en parasieten kunnen leiden tot verwerpen bij de zeug. De zeug kan ziek worden, koorts krijgen en verwerpen, maar ook de biggen zelf kunnen aangetast worden. Enkele bekende infecties die (mede) kunnen leiden tot verwerpen zijn PRRS, griep en Vlekziekte. Waarschijnlijk kunnen ook ernstige uitbraken van bijvoorbeeld Salmonellose of PIA bij zeugen leiden tot verwerpen. Vergeet bovendien niet te denken aan Varkenspest, Mond- en Klauwzeer en de Ziekte van Aujeszky.

Vergiftigingen

Uiteenlopende stoffen die ten onrechte in de zeug terecht komen, kunnen de ongeboren vruchten aantasten met verwerpen tot gevolg. Voorbeelden zijn schadelijke gassen uit de mestput. En verder nitriet uit vervuilde waterleidingen (vlotterbakken!), bestrijdingsmiddelen (insecticiden) of houtconserveringsmiddelen. Maar er zijn ook gevallen bekend waarbij een verkeerde dosis antibiotica of wormmiddel of een foutieve, veel te hoge vitamine D toevoeging aan het voer hebben geleid tot verwerpen. Ten slotte zijn er de altijd in de belangstelling staande schimmeltoxinen.

Stressfactoren

Kortdurende stress is zelden een probleem voor een drachtige

zeug. Maar als de stress een 'levensbedreigend' karakter krijgt of langdurig aanhoudt, is dat funest voor de dracht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan langdurige rangordegevechten in een krappe ruimte, een slecht stalklimaat, een kapotte voercomputer, elektrische lading ('zwerfspanning') op boxen of voerstations of chronische pijn door verwondingen of kreupelheid.

Oorzaak achterhalen

Door de waslijst van mogelijke oorzaken is het duidelijk dat nogal wat speurwerk nodig is om de uiteindelijke oorzaak te vinden. Vaak is het probleem voorbij voordat de oorzaak bekend is. Goed onderzoek begint met het exact in kaart brengen van het verwerpen: bij hoeveel zeugen precies, welke worpnummers, hoe ver in de dracht, in welk deel van de stal, in welke periode van het jaar, welke ziekteverschijnselen hebben de zeugen (diarree, hoest, slechte eetlust, koorts). Om ziekte van de zeug te onderzoeken kan bloedonderzoek zinnig zijn, maar dan wel twee keer om te kijken of er veranderingen optreden in de concentratie van antistoffen in het bloed. Onderzoek van verworpen vruchten en de nageboorten kan ook aanwijzingen opleveren. Verder moeten systematisch allerlei stressinvloeden beoordeeld worden, bijvoorbeeld door (met een webcam) het gedrag van zeugen rond de voerstations te observeren. Zo kunnen uiteindelijk veel oorzaken weggestreept worden tot er hopelijk één overblijft.